

[Krag.]

Art, været en Følge af Lovgivningens Indgriben paa Renteomraadet. Jeg har tidligere i Overensstemmelse med mit Partis Opfattelse erkendt Nødvendigheden af disse Indgreb, og jeg maa beklage, at Konverteringen ned til lavere Forrentning ikke har kunnet gennemføres til Bunds, men heri er Kreditforeningerne uden Skyld.

Paa den Foranledning, som den ærede socialdemokratiske Ordfører har givet, kunde jeg knytte en Række Bemærkninger til den Skæbne, som Konverteringsproblemet har faaet her i Landet, og endnu engang dokumentere det ganske urimelige og meningsløse i den Fremstilling af denne Sag, som det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen har givet. Jeg ved jo ogsaa, at der i hvert Tilfælde inden for Det radikale Venstre fra meget kyndig Hold er en helt anden Opfattelse af Aarsagen til den Skæbne, som Konverteringsbestræbelserne har faaet, end den, som det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen har givet Udtryk for. Men jeg lægger nu mere Vægt paa, at vi faar en rent ud saglig Forhandling om dette Lovforslag med det Formaal at faa en mere rationel Kreditforeningslovgivning gennemført end den, vi i Øjeblikket har. Jeg lægger mere Vægt derpaa end paa en Polemik med det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen om Konverteringens Sammenbrud. Jeg maa jo desværre ogsaa af Erfaring erkende, at dette at diskutere denne Sag med det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensen er, hvor gode Argumenter man end fremfører til Bevis for, at det ærede Medlem Hr. A. C. Mortensens Betragtninger er urigtige, alligevel ganske det samme som at slaa Vand paa en Gaas, og det er der i denne Forbindelse ingen som helst Grund til at beskæftige sig med.

Det faktiske er dette, at Kreditforeningernes Administration, deres Organisation, deres økonomiske Styrke ikke har været nogen Hindring. Tværtimod har hele Systemet under denne Periode vist sig at besidde en saadan Tilpasningsmulighed, en saadan Elasticitet, at den fuldt ud muliggjorde Opgavens Løsning. Naar den alligevel strandede, var det jo i Virkeligheden aldeles ikke af politiske Aarsager. Vi, de fire udvalgsberettigede Partier, stod til syvende og sidst samlede om Regeringen, om Konverteringens Gennemførelse og Vedtagelse af den dertil fornødne Lovgivning, men naar Bestræbelserne alligevel strandede, ja, saa kan man jo søge politiske Aarsager — de er for øvrigt nærliggende —, men den rent saglige Aarsag var den økonomiske

Tilstand her i Landet, Kapitalfattigdommen, de offentlige Kassers Behov, den Trang til Kapital, der var inden for Erhvervslivet, i Stat og Kommune, hvor man opererede med en Rentefod, som stod i skarp Mod-sætning til det Renteniveau, hvortil Kreditforeningssgælden søgtes nedbragt.

En Følge af Tidens økonomiske Bølgegang, kan jeg vel sige, har været, at der indtraadte stærke Svingninger i Obligationskurserne i Krisens første Tid med en gennem et Par Aar faldende Tendens, som først da Konverteringsbestræbelserne førtes frem, blev bragt til Ophør, og som jo særlig beredte Vanskeligheder for nye Debitorer i visse Landkreditforeninger. Den med Kursfaldet følgende Stigning i den effektive Rente bragte Uro blandt Debitorerne i al Almindelighed, endskønt de gamle Debitorer i denne Forbindelse intet havde at beklage sig over, de var i Virkeligheden ganske uberørt deraf, de havde tværtimod den Fordel, at de ved Kursfaldet fik Adgang til at indfri gamle Laan til ekstraordinært lave Kurser. Derimod virkede Kursfaldet virkelig tungt paa de nye Laantagere og paa Obligationsejere, som maatte sælge Obligationer for at skaffe Kontanter, medens Obligationskøbere gennem de sandsynligvis indtrædende og virkelig ogsaa indtraadte Stigninger og ved den høje effektive Rente jo opnaaede meget betydelige Fordele. Alt dette skabte en voldsom Uro, tilvejebragte Jordbund for Dannelse af Renteforeninger, øgede den skarpe Mod-sætning, som ikke tidligere havde været til Stede mellem Debitorer og Kasseobligationsejere, den voldsomme Kritik fra de førstes Side mod de sidste med den Konsekvens, at en Uro opstod, som har skadet Realkreditvæsenet her i Landet i ganske betydelig Grad. Da saa tillige i den samme Periode Jydsk Landhypotekforenings Krak indtraadte, blev Forvirringen fuldstændig, og siden da har Spekulationen og Muligheden for at opnaa dybtgaaende Ændringer i hele Kreditforeningsstrukturen, kan jeg sige, taget Fart.

Man har inden for forskellige Kredse beskæftiget sig med Spørgsmaalet om at skabe helt nye Obligationstyper: For det første en Type bygget paa svingende Rente, med det Formaal at opretholde faste Kurser, for det andet en svingende Rente i Forhold til Prisniveauet for derigennem at gøre Renteydelsen variabel med en konstant Købeevne, variabel altsaa i Forhold til Pristallet. Endvidere har man talt om en vekslende Rente, som skulde være konjunkturbestemt efter en Slags Kapitelstakst for